

ISSN 2181-7839

XALQ TA'LIMI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

PUBLIC EDUCATION

SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL
MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

2024

5-son
(Sentabr-Oktabr)

Jurnal 1918-yil dekabr oyidan chiqsa boshlagan
O'zMAA tomonidan 2013-yil 4-martda qaytadan ro'yxatga olinib, 0104-raqamli guvohnoma berilgan.

TOSHKENT

TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI

S. Maxmudov	7	Korrupsiyaga qarshi kurash: pedagogikaning tadqiqot predmeti sifatida
Sh. Uchqurova	16	Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarning mustaqil ta'limdi takomillashtirish jarayonida til malakalarining rivojlanishi
B. Ziyatova	22	Talabalarda innovatsion tavafakkurni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari(Pedagogika ta'lif muassalaritalabalari misolida)
M. Badalova	27	Ta'lif klasteri va uning mohiyati
N. Qodirov	30	Individual yondashuvi asosida talabalarda loyihalash-konstruksiyalash kompetensiyasini rivojlantirish metotikasini takomillashtirish
D. Kamoljonova	34	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik kompetensiyalarini rivojlantirish
S. Azimova	38	Ota-onalarning pedagogik madaiyatini rivojlantirish – ta'lif sifatini oshirishning asosiy omili(oiladagi ta'lif-tarbiya muhitida)

TA'LIM VA TARBIYA METODIKASI

M. Umarova, R. Ziyayev	42	Organik kimi yoda oksidlanish reaksiyalarini o'rganish-II (spirit, aldegid va ketonlar misolida)
M. Kuchkarov, M. Yusupov	46	Kimyoviy tajribalarni ijodiy yondashuv asosida tashkil etishning uslibiy imkoniyatlari
Sh. Raxmatullayeva	51	Boshlang'ich ta'lifda o'quv topshiriqlarining turlari va tavsifiy jihatlari
M. Alijonova	55	Bo'lajak agronomlarda kasbiy kompetentlikni rivojlantirish metodikasining mavjud holati
R. Rasulova	59	O'quvchilarning matn yaratish kompetensiyasini shakllantirishda hikoya janriga murojaat
M. Tursunqulova	63	Didaktik o'yin tushunchasi va uning tarkibi

ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI

A. Atamatov	67	O'quv jarayonida inter faol platformalardan foydalanish
A. Raxmatullayeva	71	Umumta'lif maktablarida biologiya fanini o'qitishda blum taksonomiyasini qo'llash
M. Imomova	76	Biologiya ta'limga va biologiya o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar
I. Kodirov	81	Muhandis energetik kadrlarni tayyorlasda "nishon tumani quyosh fotoelektr stansiyasi" korxonasi – "muqobil energiya manbalari" kafedrasи darajasida dual ta'limdi tashkil etish
G. Abilova, A. Yeshmuratova	88	Raqamli texnologiyalardan foydalanish orqali konchilik yo'naliishi talabalarining kasbiy kompetensiyasini shakllantirish

TA'LIMDA MENEJMENT

A. Kenjaboyev	94	Bo'lajak ta'im menejerini kasbiy tayyorlashning deontologik tamoyillari
M. Movlyankulova	100	Maktabgacha ta'lif tashkilotlari xodimlarining kompetensiyalarini rivojlantirishda rahbarning o'rni

TA'LIMDA MARKETING

	H. Amirqulov	104	O'zbekiston respublikasi banklarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish uslubiyoti
--	---------------------	-----	---

JISMONITY TARBIYA VA SPORT

	N. Alimova	108	Gender yondoshuv asosida o'quvchilarning jismoniy tarbiya faniga qiziqishini shakllantirishning pedagogik shartlari
--	-------------------	-----	---

MAKTABGACHA TA'LIM

	F. Po'lotov	112	Art texnologiyasi maktabgacha yoshdagagi bolalarining ijodiy rivojlanishini shakllantirish vositasi sifatida
--	--------------------	-----	--

	H. Mizamova	115	Bolalarning ijodiy qibiliyatlarni musiqiy ta'lim orqali rivojlanish
--	--------------------	-----	---

	M. Rizayeva	119	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlanish markazlaridagi faoliyatlarni takomillashtirishda steam texnologiyasini qo'llash
--	--------------------	-----	--

ATROF-MUHIT MUHOFAZASI VA EKOLOGIK XAVFSIZLIK

	Sh. Mavlonov	122	Boshlang'ich sinf o'quvchilariga tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ekologik kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari
--	---------------------	-----	--

	S. Badriddinova	125	Chizmachilik mashg'ulotlarini zamonaviy ta'lim texnologiyalari asosida tashkil etish (Finlandiya Respublikasi ta'lim tizimi tajribasi asosida)
--	------------------------	-----	--

МЕТОДИКА ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

	Д. Хусанов, М. Фармanova	130	О методической проблеме связи цикличности и дозированности при создании математического терминологического аппарата учащихся физико-математических школ
--	---------------------------------	-----	---

	H. Каллибекова	135	Социально-педагогические аспекты исследования и формирования билингвизма (на основе анализа билингвизма в современной лингвистике)
--	-----------------------	-----	--

	K. Жумаева	140	Межкультурная коммуникация в многоязычной среде: роль билингвизма и культурного кода
--	-------------------	-----	--

Anor RAXMATULLAYEVA,

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, "Biologiya" kafedrasи
pedagogika fanlari falsafa doktori PhD dotsent b.

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA BIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA BLUM TAKSONOMIYASINI QO'LLASH

Annotatsiya

Maqolada umumta'lim mакtablarida biologiya fanida o'quvchilar mustaqil ta'lими Blum taksonomiysi asosida tashkil etish bosqichlari, mohiyati va metodikasi berilgan. O'quvchilar mustaqil ta'limi natijasida erishiladigan yutuqlar bayon etilgan.

Tayanch so'zlar. Biologiya, mustaqil ta'lim, taksonomiya, kognetiv, affektiv, psixomotor, bilish, tushunish, qo'llash, tahlil, sintez, baholash.

В статье представлены этапы, сущность и методика организации самостоятельного обучения учащихся биологии в общеобразовательных школах на основе таксономии Блума. Описаны достижения, достигнутые в результате самостоятельного обучения студентов.

Ключевые слова. Биология, самостоятельное обучение, систематика, когнитивное, аффективное, психомоторное, знание, понимание, применение, анализ, синтез, оценка.

The article presents the stages, essence and methodology of organizing independent education of students in biology in secondary schools based on Bloom's taxonomy. Achievements achieved as a result of independent education of students are described.

Key words. Biology, independent learning, taxonomy, cognitive, affective, psychomotor, knowledge, understanding, application, analysis, synthesis, evaluation.

“Biology – bu dalillarga asoslangan tizimli metodologiyaga rioya qilgan holda tabiiy va ijtimoiy dunyoni bilish va tushunishga intilish hamda shu bilimlarini amaliyatga tadbiq etish. Milliy yuksalish yo'lida rivojlanayotgan Yangi O'zbekistonni iqtisodiyotiga mos ijtimoiy-iqtisodiy siyosatni shakllantirish – zamon talablariga javob beradigan, yuqori malakali mutaxassis kadrlarni tayyorlash va mazkur jarayon samaradorligini ta'minlovchi kasbiy ta'lim mazmunini takomillashtirishni taqozo etmoqda. O'zbekiston Respublikasida o'qituvchi kadrlarning ma'naviy qiyofasiga aqliy salohiyatiga hamda kasbiy mahoratiga nisbatan alohida mas'uliyat yuklangan. Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev asarlarida ham ustoz degan ulug' kasbning mas'uliyatli tomonlari, xalqimiz ustoz va murabbiylarimizga bo'lgan faxr tuyg'usi o'z aksini topgan. Ular mamlakatning intellektual salohiyatini oshirishda, davlat ta'lim standarti talablariga javob bera oladigan, yetuk, raqobatbardosh kadrlar taylorlashda muhim omil hisoblanadi.

Bloom taksonomiyasining asosiy maqsadi o'quvchini mustaqil o'rganishi, o'quv jarayonida faol va mustaqil muloqot qila oladigan darajada tarbiyalashdan iborat. Blum taksonomiysi – o'quvchi erkinligini ta'minlagan holda fanlararo kontekstda berilgan mavzuni har tomonlama tahlil qilishga qaratilgan topshiriqlar bilan birgalikda amalga oshirilgan texnologiya.

Har bir o'qituvchining hayotidagi asosiy maqsadi mакtabda olgan bilim va ko'nikmalaridan raqobatbardosh, hayotda o'rинli foydalanish va zamon talablari asosida fuqarolarni tarbiyalashdir.

Maktab darslari turkumini rejalashtirishda men dasturning etti modulini darslarimga integratsiyalashuvini hisobga oldim. Shu bilan birga metodlardan unumli foydalanishda

o'quvchilarning yosh xususiyatlarini ham hisobga olishim kerak. O'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirishga, ularning o'sishiga hissa qo'shadigan tetiklik daqiqalaridan foydalanishni ham o'yladim. Qisqa muddatli bosqichli "Blum" taksonomiysi bo'yicha bilish, tushunish, qo'llash, toplash, baholash bosqichlari sifatida rejalashtirdim. Blum taksonomiysi men uchun juda samarali yondashuv bo'ldi. Masalan, darslarimdan birini oлganimda o'quvchilarni guruhlarga bo'lib, ichki sekretsiya bezlari ichidagi qalqonsimon bez funksiyasidan unumli foydalanib, guruh, juftlik va individual topshiriqlar berdim. O'quvchilar bir-birlarini tinglaydilar, fikr almashadilar, bir-birlarini tinglaydilar, muhokama qiladilar, fikr to'playdilar, hamkorlikda bilimlarni birgalikda yaratish orqali tushuncha va ko'nigmalar shakllantiradi.

Qalqonsimon bezning tuzilishi va funksiyasi haqidagi darsimning maqsadi: Qalqonsimon bezning faoliyati buzilganda yuzaga keladigan anomaliyalarni tushuntirdim. O'quvchilarni tanqidiy fikrlashga, fikrni erkin bayon etishga o'rgatadi, hamkorlikda ishslash odatini shakllantiradi.

Qalqonsimon bez buzilganda paydo bo'ladigan kasalliklar belgilari, miksedema, gerpes, kretinizm va plevra kasalliklarining oldini olishni biladi va ajrata oladi.

"Tasavvur", "O'rgimchak to'ri", "Baliq skeleti", "Besh barmoq", "To'liqsiz gap", "O'ylang, birlashing, baham ko'ring", "Savol berish" usullari.

Materiallar: interfaol doska, stikerlar, plakatlar, markerlar, baholash varaqalari.

"Qalqonsimon bezning tuzilishi va funksiyasi" mavzusida ochiq dars o'tdim. Darsda maktab direktori va bir qancha o'qituvchilar ishtirok etishdi. O'quvchilar bilan salomlashib, psixologik tayyorgarlik ko'rdirik. Ushbu yangi usul bilan dars davomida o'rnatilgan an'anamiz bo'yicha darsga qiziqish uyg'otish maqsadida hamkorlik muhitini yaratdim. Men o'quvchilardan kelgusi haftada erishgan yutuqlari haqida aytib berishlarini so'radim. Men ikkinchisini birining aytganini takrorlamasligi haqida ogohlantirdim. O'quvchilar kelajakdagi yutuqlarini to'liq ifoda eta olmadilar, biroq ba'zi o'quvchilar erishgan yutuqlari haqida qiziqish bilan gapirib, boshqalarni o'ylashga undadilar. Fikrlash qobiliyati rivojlandi va sinfda yaxshi muhit yaratdim.

1. Bilib bosqichi: "O'rgimchak to'ri" usuli yordamida o'qitish va ta'larning yangi usullari bo'yicha uy vazifasini so'radim. O'quvchilar aylanada turib, ipga tegib savol-larga aniq javob berdilar va o'zlarini savol berdilar. Bu usul o'quvchilarning xotirasini rivojlantirishda samarali hisoblanadi. Topshiriqda o'quvchilar savol-javob orqali bir-birlari bilan dialog qurdilar. Darsga qiziqqan "to'polonchi" darajasidagi qo'pol o'quvchim ham qatnashib, qanday modda, qayerdan ajralib chiqadi, qanday vazifani bajarishi haqida savol berdi. Ba'zi o'quvchilarim savolga to'g'ri javob bera olmaganlarida, men o'sha o'quvchiga savolni tushuntirib, misol keltirish orqali yo'naltirish savolini berdim. O'quvchilarimdan qaysi biri darsda faol qatnashganini yoki qaysi o'quvchi uy vazifasiga tayyor emasligini kuzatdim. Kelgusi topshiriqlarda shu o'quvchilarni darsga ko'proq jalb etishga harakat qildim. Bu vazifani bajarish natijasida eslab qolish qobiliyati rivojlanadi.

O'quvchilarni guruhlarga bo'lishda inson tanasidagi a'zolar (jigar, o'pka, yurak, miya) rasmlari yordamida ularni ajratdim. Har bir guruh o'z guruhidan guruh sardorini sayladi. Guruh qoidalarini eslab, hamma guruh qoidalariga va guruh rahbariga bo'y sunishini aytdi. Guruhlarga bo'linish orqali yangi dars mavzusini biladi, farqlaydi. "Tafakkur" usuli bilan yangi dars haqida tanqidiy fikr yuritish maqsadida "Ta'linda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish" mavzusidan foydalanib, interfaol doskaga so'zli

---

boshqotirma qo'yib, yangi dars mavzusini ochdim. O'quvchilar "qalgon" javobini o'ylab topishdi, guruh bilan muhokama qilishdi, bir-birlarining fikrini solishtirishdi. Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning idrokini tezlashtiradigan, tushunishlarini osonlashtiradigan, o'qituvchiga darsni o'tishga yordam beruvchi juda muhim vosita hisoblanadi. "Bu topshiriqda "Taqidiy fikrlashga o'rgatish" modulidan foydalandim. Shunday qilib, biz yangi dars mavzusi "Qalqonsimon bezning tuzilishi va funksiyasi" ekanligini bilib oldik.

2. Tushunish bosqichi: Dars davomida guruhlarga: birinchi "Jigar" guruhiba tiroksin gormoni tarkibiga nimalar kiradi? Ikkinchi "Yurak" guruhi uchun kattalarda qalqonsimon bez necha grammni tashkil qiladi? Uchinchi "O'pka" guruhi uchun qalqonsimon bezning vazni va hajmi qaysi yoshda kamayadi? va to'rtinchi "Miya" guruhiba yangi tug'ilgan chaqaloqlarda qalqonsimon bezning og'irligi qancha? Men ularga shu kabi savollar berdim va shu bilan birga fikrlarini isbotlash uchun plakat va markerlar berdim. O'shanda guruh a'zolarining har tomonloma o'ylashlari, mustaqil izlanishlari, yaxshi fikr bildirishlari, bir-birlarini o'rgatishlari kuzatilgan. Albatta, hamma o'quvchilar ham tanqidiy fikrlashga o'rganilmaydi. Nima uchun guruh a'zolariga shunday deb o'ylaysiz? Nega? Misol keltira olasizmi? Qalqonsimon bez qanday vazifani bajaradi? kabi "rag'batlantirish" uchun mo'ljallangan savollar orqali o'quvchilar to'g'ri fikrlay olishini ko'rsata oldi. Shunday qilib, ular o'z fikrlarini yig'ishdi, tushunishdi va guruh rahbari ularni boshqarib va himoya qildi. Bu topshiriq natijasida o'quvchilar tanqidiy fikr yuritdilar, savol-javoblar orqali tahlil qildilar, hayot bilan bog'liq kasallik turlariga misollar keltirdilar.

3. Qo'llash bosqichi: O'quvchilarga "Yosh xususiyatlari ko'ra" topshirig'ini berdim. Bu "To'liqsiz gap" usuli yordamida nuqta o'rniqa tegishli gapni qo'yishdir.

1. Organizmda moddalar almashinuv sekinlashadi, ayniqsa ..... buziladi. 2. Teri ostidagi ....., teri quriydi, tanasi shishiradi. 3. ..... kamayadi. 4. yurak ..... sekinlashadi. 5. harakat sekinlashadi,..... yomonlashadi, sochlari to'kiladi va ingichka bo'ladi.

Topshiriqning to'g'ri bajarilishi nazorat qilinganda xatolarga yo'l qo'yilgan, ayrim guruhlarning javoblari to'g'ri bo'lgan. Men ularning javoblarini qabul qildim va ko'rsatmalar berdim. Guruhdag'i iqtidorli va iqtidorli o'quvchilar o'zlarini topgan ma'lumotlarning asosiy ekanligini isbotladilar va tushuntirdilar. Baholash varaqasi yordamida har bir topshiriqni o'z vaqtida baholadik. Tetiklantiruvchi daqiqalarni o'tkazish uchun "Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish" modulini qo'llab, interfaol dos-kadagi videorolikdan "Baxtli kun" qo'shig'iga raqs tushdik. O'quvchilar tetiklantiruvchi mashqdan zavq olishdi. Biz o'zimizni tetiklashtirdik va darsimizni davom ettirdik.

4. Tahlil bosqichi: Bilimlarni yanada rivojlantirish maqsadida "O'yla, birlash, baham ko'r" usulidan foydalandim. Buning uchun o'quvchilarga rasmlar bo'yicha masala berdim va ularga topshiriq berdim. Ular rasmlarni yig'ishdi va quyidagi vazifani bajarishdi. Ya'ni o'quvchilar tiroksin gormoni barcha moddalar almashinuv jarayonlarida (oziqlanish va yog'), organizmning o'sishi va rivojlanishida ishtirot etishini, asab tizimi va yurakning qo'zg'aluvchanligini oshirishini tushunmagan. Shu munosabat bilan guruhda ish tahlil qilinib, muhokama qilindi. Birinchi "Jigar" guruhi qalqonsimon bez barcha umurtqali hayvonlarda uchraydigan eng katta endokrin bez ekanligini ta'kidladi. Ikkinchi "Yurak" guruhi qalqonsimon bezning old qismida joylashganligini rasmlar bilan isbotladi. Qalqonsimon bezning faoliyati buzilganda yuzaga keladigan anomaliyalar tushuntiriladi.

Uchinchi "O'pka" guruhi kasallikni davolash uchun qalqonsimon bezning kichik qismini kesib tashlashni, shuningdek, alohida hujayralarni yo'q qilish uchun rentgen nurlari bilan davolashni aytdi. To'rtinchi "Miya" guruhi tiroksin ishlab chiqarish bilan gipofiz bezining oldingi qismi tomonidan chiqariladigan gormonlarni tartibga solishini aytdi. Har bir guruhdagi iqtidorli va iqtidorli o'quvchilar javoblarini Venn diagrammasi yordamida tahlil qilindi. Men o'quvchilarimga rahmat aytdim. Chunki bunday javobni kutmagan-dim. Bu topshiriqlarni bajarish jarayonida o'quvchilar turli topshiriqlarni bajarish orqali yangi usullarga moslasha boshlaganliklarini kuzatdim .Chunki ularga yangi usullardan foydalangan holda darsga oid topshiriqlarni berganimda, ular topshiriqni qiziqish va sifatli bajarishga harakat qilganliklari yaqqol sezilib turardi. Topshiriqni bajarish orqali fikrlash qobiliyatni, til ko'nikmalari rivojlantirildi, iqtidorli o'quvchilar aniqlandi.

5. Sintez bosqichi: O'zlashtirilgan bilimlarni toplash maqsadida "Yuguruvchi kim?" usuldan foydalandim. Bu erda birinchi "Jigar" guruhi miksedema belgilarini aytdi. Kasallik belgilari: organizmdagi moddalar almashinuvi 30-40 foizgacha sekinlashadi, ayniqsa, oziq moddalar almashinuvi buziladi. Ikkinci teri ostida suv to'planadi, teri quriydi va tanasi shishiradi. Uchinchi tana harorati pasayadi. To'rtinchi yurak urishi sekinlashadi. Beshinchi harakat sekinlashadi, fikrlash qobiliyatni yomonlashadi, sochlari tushadi.

Ikkinci "Yurak" guruhi gipeterioz belgilarini eslatib o'tdi. Qalqonsimon bezning to'qimalari o'sib boradi va kattalashadi va bir kilogrammgacha og'irlik qiladi, shuning uchun qalqonsimon bezning shishishi deyiladi. Ushbu kasallikni davolash va oldini olish uchun 100 kg tuz uchun 2,5 gramm yod, kaliy tuzi qo'shing. Dori-darmonlar bolalar bog'chalari va makteblarda beriladi. Preparatning bir donasida 1 mg kaliy yodid mavjud.

Uchinchi guruh "O'pka" kretinizm kasalligini tahlil qildi. Bu yosh bolalarda qalqonsimon bez gormoni yetishmasligi o'sish va jinsiy kamolotga olib keladi. Bosh miya po'stlog'i po'stlog'ining ishi buziladi, aqli aqldan ozadi. Agar kasallik og'irlashmasa, uni davolash mumkin.

To'rtinchi guruh "Miya" Basedov kasalliklarini o'rganadi. Qalqonsimon bez ko'p gormonlar ajratsa, organizmdagi moddalar almashinuvi kuchayadi, yurak urishi tezlashadi, qon bosimi ko'tariladi, asab tizimining hayajonlanishi kuchayadi. Ko'p yesa-da, semirmaydi, aksincha, jahli chiqadi, tez terlaydi. Uning ko'zları katta va u oldinga qaraydi. O'yaymanki, bu topshiriqda o'quvchilarning xotirasi, til ko'nikmalari, fikrlash qibiliyatlarini rivojlandi. Men topshiriq to'g'ri bajarilganligini kuzatdim.

6. Baholash bosqichi: Endi o'quvchilar ushbu darsni qay darajada o'zlashtirganliklarini nazorat qilish maqsadida "BBB" usuli yordamida fikr-mulohazalarni tashkil qildim. O'quvchilarga stikerlar tarqatdim. Har bir topshiriq guruh rahbarlari tomonidan baholandi va jamoa a'zolari tomonidan kelishib olindi. Va fikr-mulohaza uchun u stickerlarni to'ldirdi va ularni "BBB" plakatiga yopishtirdi. O'quvchilarning fikr-mulohazalari va o'z-o'zini baholashlari orqali "O'rganish uchun baholash, o'rganishni baholash" modulidan foydalandim. Darsda unchalik qatnashmaydigan o'quvchilarimning fanga qiziqishi uyg'ondi. Chunki bu o'quvchilar guruhda ishlash jarayonida darsda qanday ishtiroy etayotganini, faolligini ham sezmay qoladi. Iqtidorli o'quvchilarim, berilgan topshiriqlarni tez va ishtiyoy bilan bajarib, darsda faol ishtiroy etishdi. Savollarga dallilar bilan javoblar berib, guruhlarini himoya qilishda o'z hissalarini qo'shdilar. Teskari aloqa orqali o'quvchilarning dars haqidagi mulohazalari "Bugun darsdan ko'p narsani o'rgandim, endi ko'proq o'rganmoqchiman" kabi mulohazalar yozildi. "Tafakkur", "O'r-

---

gimchak to'ri", "Yuguruvchi kim?", "O'ylang, birlashing, baham ko'ring!" o'quvchilarni guruhda ishlashga, o'z fikrini aniq va ishonchli ifoda etishga, bir-birini hurmat qilishga, qadrlashga o'rgatish.

Xulosa. Mavzu bo'yicha metodlar yordamida fikr-mulohazalarni o'rnatib, dars bera oldim deb o'layman.

Natijasi:

- qiziqishning ortishi,
- bir – birini eshitadi,
- o'ylash, eslab qolish rivojlanadi,
- boshqalar fikrini muhokama qiladi,
- guruh bilan hamkorlikda ishlaydi.

O'laymanki, darslarimda oltita modulni integratsiyalashgan holda o'tkazsam, menda o'ziga ishongan, faol, tanqidiy fikrlaydigan, o'z fikrini erkin ifoda eta oladigan individual shaxs shakllanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tolipov O'.Q. Talabalar mustaqil ishlarida o'qitish vositalari: // Xalq ta'limi. – T., 2000. №1.
2. Kuysinov O.A. Some Aspects of Modular Educational Technologies Forming Professional Competence of Future Teachers Eastern European Scientific Journal. - Germany, 2018. №4. R. 251-257.
3. Niyozov Q. Biologik ta'lim jarayonida o'quvchilar kompetentligini rivojlantirish asoslari. – Namangan: Namangan VXTXQTMOI, 2017 y.
4. Tolipova J., G'ofurov A., Umaralieva M., Abdurahmonova I., Abdukarimov A., Eshonqulov O. "Biologiya". O'rta ta'lim muassasalarining 10-sinfi va kasb-hunar ta'limi muassasalarining o'quvchilari uchun darslik. – T.: "Sharq", 2017 y.
5. Rakhatmatullayeva Anor Kairullayevna, R. A. (2021). Modern pedagogical technologies used to identify Gifted students in biology teaching. European Journal of Humanities and Educational Advancements (EJHEA), 2(10), 211-214.
6. Qo'ysinova Gavhar Haydaraliyevna //O'quvchilar mustaqil ta'limni blum taksonomiysi asosida tashkil etish// "Raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda fan – ta' lim – ishlab chiqarish integratsiyasini takomillashtirish istiqbollari" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya 2023-yil 22-noyabr, 720- 724 b.

Bosh muharrir:
Mahmudov Sarvar Yuldashevich

Bosh muharrir o'rribbosari;
Mas'ul kotib:
Suyarova Lutfiya Muxiddinovna

Bosh dizayner – badiiy muharrir:
Mamasoliyev Akbarali Hamzayevich

TAHRIR HAY'ATI:
Xilola UMAROVA, Risboy JO'RAYEV, Xolboy IBRAGIMOV, G'ayrat SHOUMAROV, Ulug'bek INOYATOV, Oynisa MUSURMONOVA, Shukurullo MARDONOV, Saidaxbor BULATOV, Ulfat MAHKAMOV, Barno ABDULLAYEVA, Dilyara SHARIPOVA, Lola MO'MINOVA, Maqsudjon YULDASHEV, Mirodiljon BARATOV, Muhabbat MIRSALIYEVA, Bahodir MA'MUROV, Yashin ISMANDIYAROV, Sharibboy ERGASHEV, Alisher UMAROV, Shaxnoza XALILOVA ,
Muhammo UMARALIYEVA

JAMOATCHILIK KENGASHI:
Sobitxon TURG'UNOV, Nargiza RAXMANKULOVA, Kamola RISKULOVA, Islom ZOKIROV

Tahririyat manzili:

Toshkent shahar Shayhontoxur tumani Navoiy ko'chasi, 30-uy.
E-mail: xalq_talimi@xtv.uz Tel: (0 371) 231-16-51, Faks: 231-16-52
t.me/xalqtalimi_jurnali. http://t.me/xalq_talimi_jurnali.

Jurnalga yuborilgan maqolalarga javob qaytarilmaydi, jurnalda e'lon qilingan maqolalardan olingan matnlar "Xalq ta'limi" ilmiy-metodik jurnalidan olindi, deb ko'rsatilishi shart.

Jurnal 2015-yil 20-martdagи 214/2-sonli qarori bilan OAK ilmiy nashrlari ro'yxatiga kiritilgan.

"TAFAKKUR NASHRIYOTI" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Toshkent shahri, Shayhontoxur tumani, Navoiy ko'chasi, 30-uy

Bosishga ruxsat etildi: ____-____-____-y. Qog'oz bichimi 70x100 1/16. Ofset bosma usuli.
Shartli b.t. 12,0. Adadi ____ nusxa. – buyurtma.
Bahosi kelishilgan narxda.

Ushbu songa mas'ul – Isakulov Rustam Mamirovich

Jurnalga taqdim etilgan barcha materiallar <https://rustxt.ru/antiplagiat> sayti hamda https://t.me/check_antiplagiat_bot da monitoring qilinadi.